

KIRJALLINEN KYSYMYS 257/2002 vp

Greenpeacen laittomat kampanjat Kainuussa

Eduskunnan puhemiehelle

Ympäristöjärjestöt ovat tänä vuonna häirinneet metsänhakkuita Taivalkosken Hämeenvaarassa, Suomussalmen Umpinaisissa, Jatkokankaalla ja Housuvaarassa sekä Puolangan Katajasuolla, Saarikankaalla ja Nuolipurolla. Lisäksi kourallinen mielenosoittajia on kokoontunut Metsähallituksen Vantaan ja Oulun toimistojen eteen. Hämeenvaarasta alkaneet häirinnät ovat laajentuneet muuallekin, mistä varoitin tammikuussa tekemässäni kirjallisessa kysymyksessä. Sisäasiainministeri Ville Itälän antamassa vastauksessa ei tähän kiinnitetty kuitenkaan minkäänlaista huomiota.

Viikolla 11 Kainuussa ilmennyt hakkuiden häirintä on Greenpeacen organisoimaa eli toiminnalla on kytköksensä ulkomaille, ja on mahdollista, että sitä myös osittain organisoidaan ulkomailta. Greenpeacen nettisivuilta keskiviikkona 13.3.2002 luettavan tekstin mukaan ainoa laillinen toimija Suomussalmella olisi Greenpeace. Sen sijaan poliisilla olisi muka ollut kovat otteet ja metsäkin olisi ympäristöviranomaisten arvokkaaksi luokittelemaa. Greenpeacen tiedotteessa annetaan tahallisesti se kuva, että metsä olisi luonnonsuojeluun määrättyä. Eikö väärän tiedon levittäjä tulisi saattaa vastuuseen teosta, jolla aivan ilmeisesti puolustetaan laitonta työmaaterroiria?

Nykyisin metsänhoitoa ja metsänuudistusta säädellään tarkasti lainsäädännöllä. Metsänhoitotöiden laiminlyömisestä seuraa verraten kovat rangaistukset. Sen sijaan laillisten metsätyömaiden laittomasta häirinnästä näyttää seuraavan

vain lieviä sakkorangaistuksia eikä nykyinen lainsäädäntömme näytä tunnistavan ollenkaan työmaiden jatkuvaa ja organisoitua häirintää, häirinnästä johtuvaa töiden keskeytymistä sekä taloudellisten tappioiden korvaamista.

Sisäasiainministeri antoi tammikuussa tekemääni kysymykseen ylimalkaisen vastauksen eikä nähnyt metsätyömaiden jatkuvaa ja organisoitua häirintää ongelmalliseksi. Nytemmin hallituksen piirissä on herätty huomaamaan ilmiön koko laajuus. Maa- ja metsätalousministeri Raimo Tammilehto, joka on julkisuudessa nimittänyt Greenpeacen toimintaa militantti- ja kettinkilinjaksi, on huolissaan siitä, että järjestö on kampanjoinut hakkuita vastaan Saksassa ja että järjestö on levittänyt valheellisia tietoja maailmanlaajuisesti.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän kunnioittavasti valtioneuvoston asianomaisen jäsenen vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Mitä poliisitoimi ja sisäasiainministeriö aikovat tehdä, että ulkomaiset kytkökset omaava Suomen Greenpeace lopettaa Metsähallituksen laillisten metsänhakkuiden jatkuvan laittoman häirinnän ja

mitä sisäasiainministeriö aikoo tehdä, että laitton toiminta ei laajene edelleen ja että valheellisten tietojen levittäminen loppuu?

KK 257/2002 vp — Kari Myllyniemi /kesk

Helsingissä 19 päivänä maaliskuuta 2002

Kari Myllyniemi /kesk

Eduskunnan puhemiehelle

Eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ssä mainitussa tarkoituksessa Te, Rouva puhemies, olette toimitannut valtioneuvoston asianomaisen jäsenen vastattavaksi kansanedustaja Kari Myllyniemen /kesk näin kuuluvan kirjallisen kysymyksen KK 257/2002 vp:

Mitä poliisitoimi ja sisäasiainministeriö aikovat tehdä, että ulkomaiset ryökökset omaava Suomen Greenpeace lopettaa Metsähallituksen laillisten metsänhakkuiden jatkuvan laittoman häirinnän ja

mitä sisäasiainministeriö aikoo tehdä, että laitton toiminta ei laajene edelleen ja että valheellisten tietojen levittämisen loppuu?

Vastauksena kysymykseen esitän kunnioittavasti seuraavaa:

Suomessa vuonna 1995 toteutetussa perusoikeus uudistuksessa pyrittiin määrittämään yksilön ja julkisen vallan suhteet sekä suomalaisen yhteiskunnan perusarvot. Lakiin otettiin nimenomainen säännös, jonka mukaan julkisen vallan on turvattava perusoikeuksien ja ihmisoikeuksien toteutuminen. Suomen perustuslain mukaan jokaiselle kuuluu sananvapaus ja oikeus lupaa hankkimatta järjestää kokouksia ja mielenosoituksia sekä osallistua niihin. Perusoikeuksiin kuuluu myös oikeus työhön ja elinkeinon harjoittamiseen. Perusoikeuksiin vetoaminen ei tietenkään ole hyväksyttävä peruste loukata toista perusoikeutta.

Maassamme aloitetaan vuosittain useita metsänhakuu-työmaita. Vaikka poliisin tietoon tulee töiden häirintätapauksia vain muutamia vuo-

dessä, herättävät nämä kuitenkin lähes poikkeuksetta julkisuudessa suurta mielenkiintoa, mihin häirinnän aiheuttajat tietysti tarkoituksellisesti pyrkivätkin.

Poliisin tehtävänä on tällaisissa tilanteissa turvata laillisen hakkuutyön häiriötön sujuminen. Poliisin on turvattava esimerkiksi moottoritietömaan tai hakkuutyömaiden työntekijöiden ruumiillinen koskemattomuus ja estettävä työmaan koneiden ja laitteiden vahingoittaminen. Samaan aikaan poliisilla on myös velvollisuus varmistaa mieltään ilmaisevien henkilöiden turvallisuus sekä heidän oikeutensa ilmaista mielipiteensä laillisin keinoin.

Etukäteen poliisi ei kuitenkaan voi varmistaa jokaisen hakkuutyömaan työskentelyrauhaa. Siihen poliisin voimavarat eivät riitä, eikä sitä voida muutenkaan pitää tarkoituksenmukaisena. Urakoitsijan tai hakkuutyön suorittajan olisikin parasta ottaa yhteys poliisiin ennakolta niissä tapauksissa, joissa on epäiltävissä, että hakkuutyötä aiotaan häiritä. Poliisin kanssa käytävissä neuvotteluissa voidaan etukäteen sopia siitä, miten tilanteessa tulee laillisesti toimia. Näin poliisikin voi valmistautua antamaan tarvittavaa apua töiden häiriöttömän sujuvuuden varmistamiseksi.

Häirintätapauksissa syyllistytään usein johonkin rikokseen, lähinnä pakottamiseen. Poliisilla on siten velvollisuus tutkia tällaiset tapaukset ja oikeus käyttää tarvittaessa pakkokeinolain sallimia menettelyjä.

Häirinnän vähentämiseksi ja mahdollisen laajentumisen estämiseksi poliisi etsii jatkuvasti uusia soveltuvia toimintamalleja ja -keinoja, joista esimerkkinä on Suomussalmella käytetty pakkokeinolain mukainen matkustuskieltoon määrääminen.

Tällä hetkellä ei poliisilla ole mahdollisuutta vaikuttaa esimerkiksi Internetin kotisivuilla julkaistavaan tietoon. Oikeusministeriössä on kuitenkin valmisteltavana sananvapauden käyttämistä joukkoviestinnässä koskevan lainsäädännön uudistaminen. Tässä yhteydessä on tullut esille mahdollinen uusi pakkokeino, verkkoviestin jakelun keskeyttämismääräys, jolla voitaisiin

tietyin edellytyksin määrätä keskeyttämään julkaistun verkkoviestin pitäminen yleisön saatavilla.

Nyt esitetyssä kirjallisessa kysymyksessä tarkoitettujen Greenpeacen verkkoviestien sisältö antaisi tuskin kuitenkaan mahdollisuutta tänään kaltaisen pakkokeinon käyttöön.

Helsingissä 5 päivänä huhtikuuta 2002

Sisäasiainministeri Ville Itälä

Till riksdagens talman

I det syfte 27 § riksdagens arbetsordning anger har Ni, Fru talman, till behöriga medlem av statsrådet översänt följande av riksdagsledamot Kari Myllyniemi /cent undertecknade skriftliga spörsmål SS 257/2002 rd:

Vilka åtgärder ämnar polisväsendet och inrikesministeriet vidta så att Greenpeace-Finland som har utländska kopplingar upphör med att ständigt olagligt störa Forststyrelsens lagliga avverkningar och

vilka åtgärder ämnar inrikesministeriet vidta så att denna olaglig verksamhet inte sprider sig ytterligare och att spridandet av falska uppgifter upphör?

Som svar på detta spörsmål får jag vördsamt anföra följande:

Den revidering av de grundläggande fri- och rättigheterna som genomfördes i Finland 1995 siktade till att bestämma förhållandet mellan individen och det allmänna samt de grundläggande värdena i det finska samhället. I lagen togs in en uttrycklig bestämmelse enligt vilken det allmänna skall säkerställa realiseringen av både de grundläggande fri- och rättigheterna och de mänskliga rättigheterna. Enligt Finlands grundlag har var och en yttrandefrihet och rätt att utan tillstånd anordna sammankomster och demonstrationer samt att delta i sådana. Till de grundläggande fri- och rättigheterna hör också rätten att arbeta och idka näring. Det är naturligtvis inte godtagbart att genom att hänvisa till en grundläggande fri- eller rättighet kränka en annan sådan rättighet.

I vårt land inleds årligen många avverkningar. Trots att polisen endast några gånger per år får kännedom om sådana fall där arbetet störts väcker dessa dock nästan utan undantag stort intresse i offentligheten, något som de störande naturligtvis avsiktligt strävar efter.

Polisens uppgift är att i sådana situationer trygga att den lagliga avverkningen kan fortsätta utan störningar. Polisen skall t.ex. trygga arbetstagarnas fysiska integritet på motorvägs- och avverkningsarbetsplatser och förhindra att maskiner och anordningar skadas. Samtidigt skall polisen också trygga demonstranternas säkerhet samt deras rätt att uttrycka sin åsikt med lagliga medel.

Polisen kan dock inte i förväg säkerställa arbetsron på varje avverkningsplats. Polisen har inte tillräckliga resurser härför och en sådan strävan kan inte heller annars anses ändamålsenlig. Det vore också bäst om entreprenören eller den som utför avverkningen på förhand tog kontakt med polisen i sådana fall då han misstänker att avverkningen kommer att störas. Genom förhandlingar med polisen kan parterna på förhand komma överens om hur de skall handla lagligt i situationen i fråga. På detta sätt kan också polisen förbereda sig på att ge den hjälp som behövs för att säkerställa att arbetet kan utföras ostört.

I störningsfall gör sig parterna ofta skyldiga till något brott, närmast till tvång. Polisen är alltså skyldig att undersöka sådana fall och har rätt att vid behov tillämpa sådana förfaranden som tvångsmedelslagen tillåter.

För att minska mängden störningar av det aktuella slaget och möjligheten att de sprider sig försöker polisen hela tiden hitta nya lämpliga metoder och sätt. Ett exempel är det meddelande av reseförbud enligt tvångsmedelslagen som tillämpades i Suomussalmi.

För närvarande har polisen inte några möjligheter att inverka t.ex. på den information som publiceras på hemsidorna i Internet. Vid justitieministeriet bereds dock en revidering av lagstiftningen gällande yttrandefrihet i massmedier. I detta sammanhang har det kommit upp ett nytt tvångsmedel som möjligen kunde tillämpas, dvs. meddelande om att distributionen av ett medde-

lande på nätet skall avbrytas. Med hjälp av detta kunde under vissa förutsättningar föreskrivas att ett meddelande som publicerats på nätet skall tas bort så att allmänheten inte har tillgång till det.

Innehållet i de meddelanden som Greenpeace lagt ut på nätet och som avses i detta spørsmål är dock knappast av den arten att en tillämpning av sådana tvångsmedel kan komma i fråga.

Helsingfors den 5 april 2002

Inrikesminister Ville Itälä